

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$, 4-50 fil.

□ □

Pentru străinatate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.Tot ce privește foaie
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Protopopii.

Mai dăunăzi avui fericita ocazie de a sta de vorbă cu un vrednic protopop al Arhidiecezei. Venia dela un examen poporal, unde merse vre-o 15 km. cu căruța unui curator primar, pe drumuri aproape neumblate și prin o ploaie torențială, cum destule ori i s'a dat ocazie să pățască.

— Intr'adevăr, trebuie să fi de fier, zise protopopul, ca să poți suporta strapațiile neînchipuite și încă la vrâsta mea. Mă mir, că mai vezi protopopi bătrâni, nerăpuși încă de ostenele și mizeriile împreunate cu oficiul acesta din cale afară insuportabil.

Imi închipui. Avem protopopiate cari în extensiune și poporațiune fac ici-colo cât o dieceză mai mică romano-catolică.

Mulțimea cauzelor de o varietate proverbială, munca de cancelarie în creștere, exigențele unei păstoriri prompte și acurate, silesc protopopul de eri la o potențare de serviciu, cum mai înainte nu se prea obicinuia.

Om cu două capete și 4 mâni, ar trebui să fi, ca să ajungi pretutindenea, să le faci toate acurat și conștientios, dispunând se înțelege și de un fizic de oțel, ca să nu te sparie nici viscolul, nici gerul, nici carele hodorogite, pe cari umbli ceasuri întregi, sărind la tot brusul pe scândura, pe care sezi.

Și protopopii noștri mai sunt și parohi. Acasă comuna îl ține strâns de oficiul său preoțesc. Duminecile, sărbătorile, înmormântările, toate cele și celelalte multe, câte îl reclamă întruna, să stea în orice oră gata a fi la dispoziția credincioșilor săi, e în sine o slujbă îndesulitoare pentru un om în toată firea.

Dar protopopii noștri sunt și cateheți, unii la o școală, alți la o sută.

Vă închipuiți, ce poate avea în aceasta direcție protopopul Clujului, al Sibiiului și al altor orașe mari de lucru. Câte școli elementare, secundare, reale, militare nu e constrâns să le cerceteze, să catehizeze la toate orele, până seara târziu.

Luăți sfera aceasta de muncă laolaltă, puneți un om conștientios, de o sănătate și inteligență exemplară și spuneți dacă e capabil să o presteze cum se cere și până la ultima consecvență?

Ca și când s'ar cere, ca fișpanul unui comitat să fie însuș și poruncitor și director al cancelariei sale și scriitor. Să mai fie apoi primarul orașului, prefectul poliției, cu un cuvânt întreagă administrația într'una și aceeaș persoană.

Mai zi-i protopopului nostru director al despărțământului, director al însoțirii economice, mai caută-l la toate mișcările naționale, culturale, de binefacere și ai în fața ta un polip cu o sută de brațe.

O aglomerare de oficii infinite și variabile până la infinit, adunate într'o mână, întocmai ca la o societate primitivă, care umblă cu capital mic să facă lucruri mari. Iși pune întreagă existența în mâinile unui director-contabil-controlor, căci e constrânsă a cruța doi trei oameni de specialitate, după ce scopul îi e să facă afaceri mari cu puține parale.

E lucru limpede, că un om — fiind numai chiar din carne și oase — fie el oricât de grozav, tot nu poate face mai mult, decât îl slujesc puterile. Și pus într'o sută de oficii va isprăvi câte ceva, lăsând ca celea mai multe să le mai mântue timpul și împrejurările.

Ori cine trebuie să admită însă că azi agendele unui oficiu — fie acela protopopesc, parohial ori consistorial — s'au sporit colosal în raport cu trecutul, și sporiul merge tot înainte. Cu oameni-jumătate nu

se poate face nicăiri nimic, necum la un post așa însemnat sub toate raporturile.

Una încă e cert, că punem, în cărca unui protopop nu din alte motive atâtea oficii, ci fiindcă nu avem parale, ca să le separăm și să susținem baremi doi acolo, unde unul e incapabil să fie toate — preot, protopop, catehet. Și ne bucurăm, că bietul om, care în definitiv trăiește din venitele parohiei — și numai din acele — poartă și slujba protopopiei *gratis*, căci chestia remunerației protopopești doarme și nici nu se va trezi din somn până ce nu se face ceva radical în aceasta direcție.

Dar chestia e cu mult mai însemnată, decât să nu vedem, că are lipsă de o radicală reparatură. În împrejurările date se impune o revizie temeinică a instituției protopopești, dacă vrem ca cei vizați să poată servi cu putere și eficacitate interesele bisericii. Protopopii sunt garanța unei administrații bune, de prezența, perseveranța și priceperea lor e pendentă întreaga noastră instrucție poporală, religioasă; ei sunt cheazășia culturii naționale, ei supraveghează moralitatea clerului și a credincioșilor — e destul. E în sine un oficiu îndeajuns pentru un om și e un câștig enorm pentru o instituție.

Nu ne simțim chemați a marca principiile unei reforme pe acest teren. E deajuns, dacă reliefăm greutățile lui. Deslegarea problemei este în mâinile altora. Dar ea va trebui să urmeze. Mai ales în locuri, unde din cauza ocupațiunii protopopești suferă ori parohia ori cateheză ori amândouă. Greutățile financiare nu pot fi motiv acceptabil la resolvirea unei chestii atât de mari și atât de importante din toate punctele de vedere.

Unirea bulgarilor cu biserica catolică. După ziarul „Vaterland“, presa catolică a adus publicității, că preoțimea gr.-orientală din Bulgaria să ocupă cu convocarea unui sinod, în care vor discuta despre unirea cu biserica catolică din Roma.

Biserica gr.-orientală bulgară de mult se consideră de desfăcută de biserica ortodoxă. Primele mișcări de a se separa Bulgaria de biserica ortodoxă, le aflăm prin 1828, când Grecia recăpătându-și independența, preoțimea ei a început prin impunerea sforțată a limbii grecești de limbă liturgică, să-i grecezeze.

Față de aceasta terorizare bulgarii au recurs la ajutorul Sultanului, care le-a dat bulgarilor mână liberă de acțiune, de care folosindu-se, s'au rupt cu totul de patriarhatul din Constantinopol și de lumea ortodoxă, înființându-și biserica lor națională, numită exarhatul bulgar. Nouă biserica, după ce ei s'au eluat independența politică și națională, a fost foarte avantajoasă în dezvoltarea sentimentului național; ea a avut de directivă, în special în instrucție, normele apusului.

Reformarea aceasta a bisericii bulgare, și-a luat începutul pe timpul prim-ministrului Stambulov, care era un mare contrar Rusiei, fiindcă vedea în ea pericolul, care amenință independența regatului bulgar.

Stambulov a lucrat mult ca în biserica națională bulgară să se introducă cât mai multe elemente catolice. Pe timpul lui s'a discutat mult despre unirea cu Roma, dar înfăptuirea acestei idei a fost inpedecată prin asasinarea lui Stambulov.

Pe lângă motive de credință, în niștința Bulgariei de a se uni cu Roma, în special sunt și motive politice, ruperea totală de slavism, ideia aceasta e menținută la suprafață de regele Ferdinand Koburg, care e un înflăcărat catolic.

Tot asemenea e și moștenitorul de tron Boris. Intreg poporul aderează la idea lătită

de presa bulgară, de a se uni cu Roma, a cărei înfăptuire se consideră de un eveniment apropiat.

Germania și cererile României. În ziarul „Moldova“ din București cetim următoarele:

„Suntem în măsură de a afirma, că guvernul român a luat Sămbătă cunoștință de următoarea declarație făcută de dl von Jagow, ministru de externe al Germaniei, unei importante personalități politice românești:

— „Guvernul german este decis a sprijini cu eficacitate cerințele României

Invățătorii în ajutorul administrației pe timpul războiului. În cercularul arhidiecezan mai nou cetim următorul rescript ministerial:

„Am onoare a aduce la cunoștință Preaveratei autorități bisericești, că prin ordinul meu dat tuturor inspectorilor școlari reg. și esmișilor inspectori, am permis ca în lucrările împreunate cu revirări pentru războiu, precum și în decursul războiului — toți învățătorii dela școlile de stat și cele comunale, ca funcționari de stat, respective ca funcționari publici, la dispozițiunea șefilor municipali, — în vacanța cea mare, se pot întrebuița ca ajutători la îndeplinirea lucrărilor îngrămădite, în cancelariile notarilor cercuali, și în general întru îndeplinirea

altor agende corespunzătoare, absolut necesari și cari nu se pot amâna.

Cu toată stima rugăm Preaverata autoritate bisericească, ca în această chestiune conform trebuinței, să binevoiască a dispune după înțeleapta-i prevedere, referitor la învățătorii școlilor primare de sub jurisdicțiunea sa, și despre aceasta a mă încunoștința și pe mine“.

Budapesta, la 19 Maiu 1915.

Jankovich m. p.

*

Dăm în traducere română comunicatul dela 19 Maiu 1915 Nr. 3627 prezid. al dlui ministru r. ung. al cultelor și instrucțiunii publice și lăsăm tuturor cantor-învățătorilor și învățătorilor noștri. — că dacă vor fi recercați de către autoritatea competentă — a administrațiunii politice — (Comite Suprem, Vice Comite), să deie mâna de ajutor în tot restimpul vacăciunilor mari acolo unde vor fi împărțiți, în conformitate cu dispozițiunile acestui ordin ministerial. Îi obligăm să îndeplinească cu bună conștiință toate agendele lor încredințate, compatibile cu funcțiunea lor de cantor învățători.

Dela sine să înțelege, că agendele acestea încredințate lor din necesitate, pe nici unul nu-l dispensează dela împlinirea acurată a funcțiunilor de cantor.

Pentru-aceea în conțelegere cu parohul, fiecare cantor-învățător își va împărți timpul astfel, încât să poată îndeplini și slujba de cantor și funcțiunea de ajutător al administrației pe timpul războiului.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 26 Maiu 1915.

Dr. Victor Mihályi, m. p.

Arhiep. și Metrop. de Alba-Iulia și Făgăraș.

FOIȚA.

Din „Țara noastră“
De † Silvestru Moldovan.

(Continuare.)

Alt loc însemnat este *Densușul*, un sat aflător spre mieznoapte dela Grădiște, lângă păruș de asemenea numire. Densușul este însemnat pentru biserica sa română. Ea este așezată pe o colină, e de alcătuire ciudată și la toată întâmplarea foarte veche. Biserica este joasă și mică; față de mărimea ei turnul este foarte înalt. Ea nu are coperiș cu scaun de lemn, ci coperișul îl formează pietrele late, cari din lăuntru alcătuiesc boltitura. Turnul, care în sus devine tot mai subțire, are jur împrejur trei rânduri de ferestri și pârcașe. Lăuntru bisericii e mic; cam din mijlocul ei să înalță patru stâlpi, cari în sus, afară de boltitură, se împreună și astfel formează și sprijinesc turnul. Pe laturile acestor stâlpi să află mai multe figuri și inscripții romane, dintre cari unele abia se mai pot ceti, s'au ros de vechime. Inscriptiile acestea sunt făcute în amintirea mor-

ților, asemenea acelor, cari le săpăm noi pe piatrile dela morminte.

Cine a zidit biserica aceasta și ce a fost ea dela început, nu se știe. Unii cred, că ar fi fost o criptă romană; în care s'ar fi înmormântat oameni romani mai de frunte. Inscriptiile de pe stâlpii bisericii ne fac să credem aceasta. Cu vreme apoi s'a prefăcut în biserică. Alții susțin, că zidirea aceasta ar fi fost biserică păgână, care mai târziu s'a sfințit întru biserică creștină. A treia părere e, că biserica nu este de pe vremea romanilor, ci ea a fost zidită, ca biserică română prin veacul XIII, din petri romane, aduse cu deosebire dela Ulpia-Traiană.

Până acum nu se poate ști, care din aceste păreri e cea adevărată, dar ori cum să fie, aceea e sigur, că ea este una dintre cele mai vechi biserici la noi în țară.

Cel mai însemnat loc în Valea-Hățegului este acum orașelul *Hățeg*, așezat în colțul de mieznoapte-răsărit al șesului, lângă rîulețul Hățegului, numit și al Farcadinului. El are 1852 de locuitori, cari sunt partea cea mare români; între ei sunt mulți meseriași.

În Hățeg era mai înainte o stațiune a stabului regimentului I. român grănițer, iar acum să află o școală grănițerească română bună, care se susține din fondurile grăniță-

rești. Aici să află scaunul unui vicariat român gr.-cat. de care țin 26 de parohii, cu 16,115 de credincioși, și al unui protopopiat român gr. or. de care se țin o parte din comunele de pe valea Streiului, comunele din Valea Hățegului și de pe Jiuri, cu totul 46 de parohii, cu 34,640 de credincioși, apoi o școală de stat ungurească și mai multe deregătorii.

Hățegul nu este așezat lângă calea ferată; stațiunea lui este la Sub-Cetate, în depărtare de 4 și 1/2 km., lângă Streiu. *Streiul*, acest rîu frumos al țării Hățegului isvorește în munții Sebeșului. Pe cursul său superior să întinde un ținut cu frumoase partii de munte. Astfel este pe țărmul său stîng partea de stînci Piatra-Șipotului, cu stînci fărâmate și printre ele cu grupe resirate de arbori și căderi (cascade) de pârcașe, cari toate amestecate în neorânduială, ne prezintă o privire foarte frumoasă. Mai în jos valea lui se strîmtează, de amîndouă laturile se înalță pârcașe stîncoși, în cari pe țărmul drept zărim sus gura unei peșteri. În împrejurime mai sunt și alte locuri stîncoase cu peșteri, precum la Ohaba Ponorului, la Federi, la Ponorici etc.

(Va urma.)

Correspondență din Beiuș.

Încheierea anului școlar.

Ce aspect trist au micile orașele de școală vara în timpul vacanțelor! Sunt părăsite și amorțite într'un somn adânc. Nu se mai aude sunetul clopoțelului, care să cheme pe profesori și pe elevi la lucru; nu se mai văd cetele drăgălașe ale elevilor și ale elevelor, umplând cu ciripitul lor vesel străzile orașelelor; tăcere, liniște pretutidenea. Orașele de școală se pot asemăna într'adevăr codrilor și pădurilor. Cu o deosebire însă. Orașelele acestea se împopulează și pulsează mai puternic de viață toamna, când viu elevii și elevele, pe când codrii chiar atunci se depopulează, când bate vântul frunza în dungă și cântăreții îi alungă, vorba poetului.

Așa e Beiușul acum, ca codrul toamna târziu.

Dar precum paserile călătoare înainte de a pleca sunt mai gureșe și mai neastâmpărate, ca de regulă, așa dau și elevii și elevele dovezi de mișcare și activitate mai mare către sfârșitul anului școlar, ca de obicei. Examenele sunt, cari încordă la muncă stăruitoare și pe cei mai neglijenți elevi. Astfel, ca să vorbim concret și real, din cei 405 elevi înscriși la liceul de aici, au fost examinați 392 (un spor considerabil față de anul școlar trecut). Cu succes au trecut examenul 371 elevi, iar 21 au fost îndrumați la repetiția anului școlar. Rezultat destul de îmbucurător acesta, când te gândești, că anul școlar aicea a fost cu aproape două luni mai scurt, ca altădată. Purtarea tuturor a fost bună; numai 13 inși au dovedit purtare morală legală, iar unul singur a trebuit să fie îndepărtat dela licență pentru purtare rea.

Destoinicia trupeză și-au arătat-o elevii cu ocaziunea examenului de gimnastică, ținut în curtea gimnaziului în prezența P. S. Sale episcopului Dr. Dem. Radu și a numărului public din loc și jur, precum și în grădina gimnaziului, unde s'au ținut exercițiile de fotbal. Celor mai buni gimnastici li-s'au împărțit diferite premii în sumă totală de 125 cor. Tot cu acel prilej au lămurit pe elevi și pe publicul asistent asupra cauzelor războiului actual dl director Vasiliu Ștefanica, dar în deosebi prof. de istorie Dr. Ioan Ossian, care a arătat pe bază istorică atât erupția războiului acestuia, cât și șansele lui, precum s'a mai remarcat aceasta și aicea.

*

Școala civilă de fete încă a avut un examen de gimnastică, foarte drăguț. Exerciții libere și jocuri, iar printre ele cântece, acestea au format examenul de gimnastică al elevelor. Dacă-i adevărat, că dela bărbați să cere putere, iar dela femei drăgălășenie, atunci examenul de gimnastică de aici au fost cât se poate de reușite. Băieții au dovedit vâjșoșie și putere, fetițele gingășie și bun simț. Laudă se cuvine deci atât profesoarei de gimnastică a elevelor d-nei Eliza Dr. Pavel, cât și profesorului de gimnastică al elevilor d-lui Francisc Hubic, cunoscutul nostru compozitor.

*

Elevele școlii civile au lucrat partea cea mai mare a anului numai lucruri de mână pentru soldați. Au găsit totuși și în

anul acesta greu răgaz și mijloace de a lucra câte ceva și pentru sine. N'au putut lucra, de sine înțeles, atâta, ca în anul trecut. De aceea nici n'a fost expoziție de lucruri de mână. Doritorii de lucruri frumoase au putut vedea, cu toate acestea, diferite obiecte drăgălașe, înșirate frumos pe băncile clasei II. civile. Au fost și în est an lucruri remarcabile. Începând dela ciorapii, ținătoarele de peptene și de jurnale, apoi dela perinițele de mătase ale elevelor celor mai mici până la fețele de mese, la fugarele, ba chiar la superbe costume românești ale elevelor din clasele superioare, în cari s'au și fotografiat în est an elevele clasei IV. civile, — au fost toate în tot frumoase.

Asemenea și desemele, făcute toate sub conducerea d-șoarei *Veturia Butean* Desemn de decorative, mai ales ornamentică românească, au fost de toate frumusețea. Și între capetele de studii, cari precum se știe sunt desemele cele mai greu de făcut, am găsit vre-o câteva capete de femeie, foarte expresive. Dacă planul generațiilor face, precum se zice, cât brațul soldaților, atunci și îndrumările și ajutorul profesoarelor și anume: a d-șoarelor *Veturia Butean* și *Veturia Vălean*, precum și a d-nei *Angela Selăgean*, fac cât lucrul elevelor. Mai ales la desemele, unde ultimul lustru, ultimele trăsături de desăvârșire se văd că sunt ale unei mâni dibace, a d-șoarei *Veturia Butean*.

*

Duminecă în ziua întâi de Rusalii a fost apoi serbarea de încheiere a anului școlar la școala civilă de fete. O serbare frumoasă și bogată. Că a fost bogată o dovedesc cu prisosință cele 17 puncte din program. Că a fost frumoasă a dovedit-o încordarea cu care publicul a ascultat toate acele puncte, răsplătind și eu aplauze calduroase pe micile debutante. Nici n'am simțit, când s'a isprăvit. Onoare aranjatoarelor: d-șoarelor *V. Ștefanica*, *A. Rațiu* și d-nei *V. Pavel*.

La sfârșit o elevă a ținut o preafrumoasă vorbire de adio, în care n'a uitat să mulțamească lui Dumnezeu pentru scutul, ce ne-a dat nouă celor de pe aici, precum și instituțiilor noastre; a mulțămit apoi tuturor acelor factori vii sau morți, cari au contribuit la ridicarea, conservarea, sau vor contribui de aici înainte la sporirea și mărirea acestor instituții sante. În deosebi caldă a fost aducerea aminte de fostul director al școlii civile de fete, dl *Vasiliu Ștefanica*, care timp de 18 ani a condus această școală. În urmă dl comisar episcopesc *Al. Gera* a spus fetelor, că precum în școală au fost bucuria părinților și a profesorilor, așa să fie și în viață bucuria tuturor. În acelaș sens le-a povățuit și actualul director, dl *Camil Selăgian*.

La tot cazul faptul, că elevele școlii civile pleacă în est-an chiar în ziua de Rusalii, e de bun augur. Astăzi neamul și biserică noastră are lipsă nu numai de apostoli adevărați, ci și de mironosițe devotate și entusiaste. Și mironosițe alinătoare de griji și de dureri au să fie ele în viață. Mai ales acum! Le așteptăm la lucru!

Correspondent.

Războiul european.

Budapesta, 13 Iunie. (Oficial).

Frontul rusec. Oastea lui Pfanzer, luptătoare în Galiția sud-estică, înaintează victorios. După lupte vehemente, ieri au ocupat înălțimile dela Tysnena, Tlumaco și ost de Olesa. Spre sud de Termelica lupta continuă. La Zalescik am respins cu multă violență noile atacuri rusești. În Bucovina trupele noastre trecând frontiera, au respins pe inamic. Prin scoaterea inamicului din mai multe poziții situate la frontieră, am ocupat mai multe localități din Basarabia. Ieri am făcut prizonieri 1500 ostași.

La cursul superior al Nistrului, trupele aliate atacă cu succes Zydzow-ul, unde trupe numeroase rusești țin ocupat țărmul sudic al Nistrului. Atacul trupelor aliate din Galiția de mijloc a avut de rezultat ocuparea orașului Sieniava, și după respingerea violentă a inamicului ocuparea prin asalt a punctelor de operații, ce sunt situate spre ost de acest oraș.

Am făcut prizonieri 3500 ostași, de altcum situația e neschimbată.

Frontul italian. În ultimele două zile la cursul râului Isonzo s'au dat lupte mai mari la Plava. Aici regimentul dela Ravara a încercat să ocupe două înălțimi dela țărmuri, dar s'a sfârșit cu retragerea inamicului. Ieri dimineața italienii din nou au trecut râul, dar după lupte îndârjite, trupele noastre au respins pe inamic, care încetinu primea ajutor, și pozițiile noastre înaintea cărora zac 400 italieni, le ținem în posesiune sigură. La frontierele Carintiei și Tirolului luptele de artilerie continuă.

*

Budapesta, 14 Iunie. (Oficial).

Frontul rusec. În Galiția de mijloc trupele aliate din nou au atacat spre ost de Iaroslau spre. Sud-ost, după lupte violente le-au spart frontul și i-au silit să se retragă, cauzându-le pierderi imense. De azi noapte rușii sunt în retragere spre ost de Mosciska. Ieri am făcut prizonieri 16,000 ostași ruși. Spre sud de Nistru luptele continuă. Spre sud de Uicolaiow trupele noastre au respins cu multă vehemență patru atacuri rusești, inamicul s'a retras în disordine. Trupele aliate înaintează contra Sidaciovu-lui, și ieri după lupte îndârjite au ocupat Odopizno. Am făcut prizonieri mulți ostași, numărul lor încă nu e constatat. Spre ost de Zalesciki rușii, noaptea la 11 ore, au îndreptat un atac pe un front de trei kilometri. Ofenziva aceasta estinsă a eșuat cu pierderi mari de focul artileriei noastre.

Frontul italian. În luptele date în 12 crt. lângă Plava, după cum am constatat, inamicul a lăsat înaintea pozițiilor noastre peste o mie de morți și foarte mulți răniți. Aici trupele noastre, ieri noaptea târziu, au respins

un nou atac rusesc, tocmai ca și pe celelalte.

La frontiera Carintiei și Tirolului n'au obvenit evenimente mai marcante.

Berlin, 14 Iunie. (Oficial).

Frontul apusean. Pe frontul dintre Lieven și Arras, francezii au avut pierderi imense. În decursul zilei coloanele inamicului gata de asalt prin focul artileriei noastre din nou le-am alungat. În orele de seara inamicul a îndreptat două atacuri în rânduri dese pe ambele laturi ale înălțimei Loretto, precum și asupra pozițiilor noastre dela Neuville Rodincouri, din tot locul am respins pe inamic cu mari pierderi pentru el. Luptele de cavalerie spre ost de Hebuterne nu au avut rezultate demne de votat.

Frontul ostic. În apropiere de Bucovina spre nord de Savle, am ocupat câteva poziții inimice și am făcut prizonieri 3 ofițeri și 3000 ostași. Spre sud-ost de Mariampol trupele noastre prin asalt au pătruns în primele poziții rusești și au făcut prizonieri 2 ofițeri și 3013 ostași.

Frontul sud-ostic. Oastea lui Mackensen prin asalt au ocupat pozițiile rusești, situate între Sieniava și nord-vest de Mosciska am făcut prizonieri 16.000 ostași. Oștile lui Linsingen și Marwitz înaintază cucerind teren.

Frontul balcanic. Spre sud de Aftovac ariergardele noastre au respins atacul alor 200 muntenegri. Situația în general e neschimbată.

Diverse.

Memoriul papei. Cercurile catolice din Olanda, cari vin în atingere cu Vaticanul, afirmă, că Papa pregătește un memoriu, în care va arăta situația sf. Scaun de când Italia a pășit în războiu.

Comunicarea Vaticanului cu curierii săi. După comunicarea ziarului „Reich-post“ guvernul italian a conștientizat, că Vaticanul să comunice liber cu curierii statelor față de cari Italia se află în stare de războiu. Guvernul italian, probabil de aceea a făcut această concesie, ca prin ea se curme discuțiile internaționale referitor la legea garanțială.

În Oradea. Ilustritatea Sa Dr. Dem. Radu, neluând în considerare greutatea vremilor actuali, ca un părinte care poartă la inimă destinele diecezei sale, a convocat exactoratul de a supraveghea afacerile diecezei. La exactorat în urma comunicației grele, s'au prezentat puțini, cari au lucrat cu multă nizuință și în câteva zile au sfârșit toate agendele.

Concursul la teologia din loc și la internatele din Beiuș în anul acesta va fi în 8 Iulie 1915. C.

Regele Bulgariei la Radoslavov. Din Sofia se comunică ziarului „Seara“: Presa bulgară comentează viu vizita făcută în zilele trecute de Ferdinand regele Bulgariei, prim-ministrului bulgar Radoslavov. Vizita a avut multă

influență asupra partidelor politice, în special asupra rusofililor, cari în continuu pretind alcătuirea guvernului național. Presa privește vizita regelui de demonstrație, fiind-că regele de când are frânele țării în mână-nici odată n'a cercetat pe vreun ministru la lozintă sa. Singurul bărbat de stat din trecut, pe care regele l-a onorat cu prezența sa a fost prim-ministrul Stambulov, dar și vizita aceasta a fost privită de demonstrație, fiind-că Țarul a pretins ca Stambulov să fie delaturat.

Predarea notei americane guvernului german. Ziarele din 11 crt de seara anunțau, că conform comunicatelor din sursă autorizată azi la amiazi reprezentantul Americii la Berlin a imannat secretarului de stat german Jagow, nota guvernului american în chestia Lusitaniei.

Nota e compusă într'un ton foarte amical și după ce face descrierea într'un stil academic a drepturilor maritime, cu multă solemnitate își exprimă dorința, ca drepturile supușilor americani să nu fie vătămăte și călătoriile lor pe nave comerciale să nu fie conturbată.

Venizelos în Atena. Fostul prim-ministru Venizelos în 14 crt. pe neașteptate s'a reîntors la Atena: S'a prezentat la reședința regală, unde s'a interesat mult de starea sanitară a regelui.

Convocarea Dumei. Din Petrograd se comunica ziarului „Börsenzeitung“ Guvernul, pe la mijlocul lunii Iunie va convoca Duma, pe o ses une mai lungă.

L'au confundat cu D'Annunzio. În zilele trecute la telefonul poliției din Budapesta un ofițier a anunțat, că într'un hotel de pe strada Andrásy se află Gabriele D'Annunzio. Ofițierul în continuu accentua, că cunoaște pe D'Annunzio de prin Italia. Întreg personalul poliției s'a dus în hotelul cu pricina, iar pe D'Annunzio l'au dus la poliție, unde s'a descoperit, că poetul italian e întralt loc, iar reprezentatul lui e un comerciant din Budapesta care samănă bine cu D'Annunzio, poliția l'a eliberat cerându-și scuzele.

Împrumutul Rusiei. Din Petrograd se telegrafiază ziarului „Tidende“, că consiliul ministrilor a decis luarea unui împrumut de 2½ miliarde ruble. Ministrul de finanțe Bark va merge la Londra și Paris unde se vor stabili modalitățile pentru contragerea împrumutului.

Darul celor emigrați în America. Prin intermedierea ministrului comun de externe locuitorii supuși austro-ungari, cari de prezent se află în America au trimis suma de 3½ milioane coroane, pentru diferite lipsuri ale armatei.

Alcoolul și ostașii germani. Șeful statului marinar a comunicat prezidentului sindicatului antialcoolist, că generalul de marină Müller într'o conversație despre războiu avută cu Împăratul Wilhelm a adus în discuție și chestia consumării de alcool. Împăratul a anunțat, că susțin și pe mai departe toate cele adresate, în vorbirea sa marinarilor, dar cu toate aceste să poate permite ostașilor în război consumarea beuturilor, cari nu conțin cantități mari de alcool, mai ales când nu au apă curată.

Beuturi în cantitate mare de alcool, în special vinars, este strict interzis să se servească ostașilor.

Portugalia mobilizează? După depeșă ce o primește din Lissabona, ziarul „Correr Espanol“ din Madrid, comunică: Președintele Portugaliei ar fi ordonat mobilizarea armatei întregi. Ambasada Angliei din Lissabona este păzită de gardiști republicani.

Cheltuelile de războiu ale Angliei și ale Franței. Cheltuelile de război ale Angliei s'au urcat în luna Mai la 70 milioane de lire sterline, acelea ale Franței la 1600 milioane de franci. Italia are nevoie de imediatul ajutor al Angliei, deoarece a intrat în război fără să dispue de bani.

Ravagiile alcoolului. Generalul Cherfils în ziarul „Echo de Paris“ anunță că consumația de alcool după frontul de luptă ia proporții uriașe. În orașe unde sunt garnizoane venitele cărciumilor și cafanelor s'au mărit. Consumația de alcool are ca urmare imoralitatea și nesupunerea. Pe front a succes să se împiedece consumarea multă de alcool, dar guvernul are datorința să se îngrijască, ca pericolul alcoolului să nu estindă nici la cei de acasă, fiind-că beția nimicește puterile națiunii.

Distincții militare. Înregistrăm o nouă serie de soldați români, decorați pentru vitejia lor dovedită în fața dușmanului:

Crucea militară pentru merite cl. III. au fost distinși locotenentii Ioan Goșa dela statul major general și Ioan Gavra reg. 5.

Cu recunoștința prea înaltă — Signum laudis — au fost distinși locotenentul Traian Mutin reg. 64, sublocotenentii Iosif Patachi 66, și Augustin Butaș reg. de art. 35.

Crucea de aur pentru merite cu coroana pe funtu medaliei de vitejie s'a conferit medicului asistent i. r. Dr. Ioan Teleguș.

Necrolog. † Alexandru Botha paroh gr-cat. membru comit. după lungi și grele suferințe, purtate cu rezignațiune adevărat creștinească, la 8 Iunie, a. c. 1 oră a. m. și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului, în anul al 72-lea a vieții, 46-lea a a preoției și fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au așezat spre vecinică odihnă la 10 Iunie, a. c. în cimiterul gr-cat din Mesteacăn. „Luptă bună te-ai luptat, cursul l-ai plinit, credința ai păzit“.

Odihnească în pace!

Posta Administrațiunii

Am primit și chitam abonamentele dela: Szamosveresmart pe 1915. — Sântămarie (tr. Biei) pe 1914 și 1915 sem. 1-ju. — Ourba pe 1915. — G. P. de B. pe 1914. — Cheș pe 1914. — Zarândnădas pe 1/12 1913—1/12 1914. — Szilágyoslymos pe jan.—april 1915. — Cătina pe 1915. — Bătöny pe 1915 sem. 1 ju. — Mocira pe 10/5—1/12 1914. — Șaușa de câmpie pe 1/9 1912—1/9 1914. — Vaidei (p. Orăștie) pe 16/2—15/8 1913. — Toplița pe 1900—1904. Drept quită servește recepisa postală și quitarea prezentă.

Mai nou:

Limba Cărților Bisericești

Studiu istoric și liturgic

de Dr. Ioan Bălan
protopop unit în București.

Se vinde cu 3 Cor. și se poate avea dela Librăria sem din Blaj.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Augustin Grujița.